

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **Š. B.** pre **prečin neoprávneného zásahu k domu, bytu alebo nebytovému priestoru** podľa § 218 ods.1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a iné, vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 2 To 59/08, na neverejnom zasadnutí 16. októbra 2008 v Bratislave o návrhu na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. rozhodol

t a k t o :

I./ Sudcovia trestného úseku Krajského súdu v Poprade **nie sú vylúčení** z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti obžalovanému **Š. B.** vedenej na Krajskom súde v Poprade pod sp. zn. 2 To 59/08.

II./ Trestná vec proti obžalovanému **Š. B.** vedená pod sp. zn. 2 To 59/08, sa Krajskému súde v Poprade **neodníma** .

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu v Poprade z 23. júla 2008, sp. zn. 2 T 7/07, bol obžalovaný **Š. B.** podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresného prokurátora pre skutok kvalifikovaný ako prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytového priestoru podľa § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a prečin nebezpečného vyhrážania sa podľa § 260 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

od 27. apríla 2001 do 15. septembra 2006 v T. č. X., okres P., opakovane neoprávnene bránil bývalej manželke **M. B.** ako spoluvlastníčke rodinného domu v užívaní tohto domu, a to tak, že jej znemožňoval dostať sa do domu opakovaným vymieňaním zámkov na vchodových dverách a dverách garáže, vyháňal ju z domu tak, že do nej sácal rukami,

fyzicky ju napádal s tým, že nemá tam čo robiť, pričom viackrát sa jej vyhráždal zabitím, zastrelením a slovami, že keď bude sama doma, dom pôjde do ľufu, čím u nej vzbudil strach o svoj život a bola tým nútená bývať mimo trvalého bydliska, naposledy v turistickej ubytovni v S.,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie okresný prokurátor, pričom vec bola predložená na odvolanie Krajskému súdu v Prešove.

Predseda senátu 2 To Krajského súdu v Prešove predmetnú trestnú vec podľa § 23 ods. 1 Tr. por. predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky s návrhom na odňatie tejto veci krajskému súdu a jej prikázanie inému krajskému súdu s odôvodnením, že v posudzovanej trestnej veci dcéra obžalovaného ako aj poškodenej pracovala na Krajskom súde v Prešove ako asistentka od 14. septembra 2005 do 31. marca 2008, pričom bola pridelená na trestný úsek.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosť). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel **pro foro interno**, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť **subjektívnu** (konkrétne) a nestrannosť **objektívnu alebo štrukturálnu** (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej **nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného.**

V posudzovanej veci sudcovia trestného úseku Krajského súdu v Prešove, a to JUDr. Jaroslav Bugel', JUDr. Viliam Dohňanský, JUDr. Eva Rešatková, JUDr. Viera Schmotzerová, JUDr. Anton Lukáč, JUDr. Eva Pirkovská, JUDr. Peter Tobiaš a JUDr. Martina Zeleňáková vidia svoju zaujatosť v tom, že v minulosti boli v pracovnom kontakte s dcérou obžalovaného Š. B. a poškodenej M. B..

V tomto smere však Najvyšší súd Slovenskej republiky u týchto sudcov nezistil okolnosti svedčiace o užšom priateľstve, o inej kvalite než je bežný úradný, popr. pracovný vzťah, ktorý by odôvodňoval jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania, ktoré sa týka obžalovaného Š. B..

Pokiaľ nie sú zistené konkrétne okolnosti svedčiace o užšom priateľstve, o inej kvalite než je bežný úradný, popr. pracovný vzťah, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania len samotná skutočnosť, že v minulosti pracovne prichádzal do styku s procesnou stranou, resp. s príbuznými niektorej z procesných strán.

I keď zákon v § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti (viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva), podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done"), nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por.

predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelených vecí len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade splnené.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky súd rozhodujúci o podanom návrhu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali zaujatosť vyššie uvedených sudcov trestného úseku krajského súdu s výnimkou sudcu JUDr. Emila Dubňanského, ktorý je v tejto veci vylúčený zo zákona (§ 31 ods. 3 Tr. por.), rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 16. októbra 2008

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Císarová

